

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Milíčův dům, Praha 3, Sauerova 2/1836

Sauerova 2/1836, 130 00 Praha 3

Identifikátor školy: 600 036 103

Termín konání inspekce: 14. a 15. dubna 2004

Čj.:	01 0344/04-1005
Signatura:	oa3ax117

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Předškolní zařízení, které zřizuje Městská část Praha 3, Havlíčkovo náměstí 700, Praha 3, sdružuje mateřskou školu s kapacitou 68 dětí a školní jídelnu se shodnou kapacitou. Zařízení je příspěvkovou organizací. Mateřská škola má dvě třídy běžné a dvě třídy speciální pro děti se zvláštními vzdělávacími potřebami (převážně se jedná o opožděný vývoj, poruchy řeči, poruchy chování či děti z cizojazyčného prostředí). Výjimka ze stanoveného počtu dětí byla v souladu s vyhláškou uzavřena se zřizovatelem na 68 dětí a tomu počet přijatých dětí odpovídá. Ve speciálních třídách je v současné době 18 dětí, další chlapec je integrován do běžné třídy.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Pedagogický kolektiv tvoří v současné době sedm učitelek včetně ředitelky školy. Osmá učitelka, která působila ve speciální třídě, odešla v únoru t. r. na mateřskou dovolenou. Další změna v obsazení nastala v souvislosti se sníženým objemem mzdových prostředků. Ředitelka školy byla nucena od března letošního roku propustit klinickou logopedku. Tím není zajištěna odborná individuální logopedická péče, což je v rozporu s požadavky na poskytování speciální péče. Ředitelka nyní hledá způsob, jak tento problém vyřešit. Všechny pedagogické pracovnice mají úplnou odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci v mateřské škole. Ze tří učitelek, které působí ve dvou speciálních třídách, má ukončené studium speciální pedagogiky pouze ředitelka školy. Další učitelka zatím studuje a třetí absolvovala pouze různé kurzy, ucelené vzdělání speciální pedagogiky nemá, má však bohaté pracovní zkušenosti s prací s dětmi se zvláštními vzdělávacími potřebami. Všichni pedagogové pracují na celý pracovní úvazek.

Organizace chodu školy je upravena organizačním řádem a zásadami provozního řádu. Kompetence a úkoly všech pracovníků jsou jasně a srozumitelně vymezeny. Ředitelka deleguje část pravomocí na zástupkyni, ale i ostatní členy kolektivu. Jde především o provozní a organizační úkoly, ale i koncepční záležitosti. Přenos informací probíhá ústní i písemnou formou. K rychlému informování využívá ředitelka oběžník, případně nástěnku, kde má každý pracovník své místo. Naopak k řešení závažnějších problémů jsou využívány pedagogické rady, na kterých jsou konzultovány všechny podstatné otázky (tvorba vzdělávacího programu a třídních programů, další vzdělávání pedagogů, evaluační metody apod.).

Při vedení zaměstnanců dbá ředitelka na zajištění všech podmínek pro kvalitní práci podřízených. Umožňuje pedagogům další vzdělávání, zejména formou účasti na akcích

pedagogických center, Společnosti pro předškolní výchovu, Vyšší a střední pedagogické školy (pro učitelky praxe) apod. Všechny učitelky, které právě nestudují vysokou školu, se pravidelně zúčastňují přednášek a seminářů, které tematicky navazují na vzdělávací program mateřské školy. Ředitelka se systematicky věnuje kontrolní činnosti. Průběžně sleduje plnění dílčích úkolů a výsledky zapisuje v jednotlivých třídách do sešitu tak, aby na ně učitelky mohly ihned reagovat. Pro hospitační činnost má vytvořen plán a hlediska sledování. Zjištění zaznamenává funkčním způsobem, s učitelkami rozebírá a zobecňuje. Během inspekce prokázala vynikající rozborové dovednosti.

Pro hodnocení má ředitelka vytvořena vhodná kritéria. Důraz však klade na sebehodnocení, kterému učitelky postupně učí. Pozitivní výsledky této snahy byly patrné při inspekci, protože učitelky dokázaly svou práci kriticky rozebrat.

Personální podmínky umožňují efektivně realizovat zvolený program, vzhledem ke kvalitní práci ředitelky jsou přes problémy s logopedickou péčí hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Mateřská škola sídlí v budově ze třicátých let minulého století. Jedná se o Milíčův dům, který byl vybudován pro školské účely (původně sloužil jako útulek a centrum odpoledních aktivit pro chudé děti školou povinné). Pro mateřskou školu byl objekt upraven v sedmdesátých letech a počátkem devadesátých let byl kompletně rekonstruován. Svým atypickým uspořádáním a moderním vybavením slouží výborně svému účelu. V přízemí je vstupní vestibul, rozlehlá šatna pro všechny děti, dvě malé jídelny s přípravnou jídla (jídlo se dováží ze sousední základní školy), ředitelna a velká tělocvična. V prvním a druhém patře je zázemí celkem čtyř tříd, umývárny a sborovna, která slouží zároveň jako místnost připomínající památku zakladatele Přemysla Pittra. V suterénu budovy vybudovala ředitelka keramickou dílnu, v současné době pokračují práce na úpravě terasy, která by tak měla více sloužit dětem. Místnosti jsou vybaveny originálním nábytkem firmy Aurednik, která zabezpečuje vhodnost, bezpečnost i estetiku nábytku pro potřeby dětí. Třídy mají menší rozlohu, jsou však nábytkem (případně vestavěnými dřevěnými patry) velmi dobře členěny na hrací koutky a zázemí, které dětem umožňují soukromí při hře. Výzdoba celé školy je vkusná a využívá především dětské práce. Školu obklopuje krásná zahrada, na které jsou sportovní a rekreační prvky, netypické dřevěné sestavy i pěstovaná zeleň.

Škola je výborně vybavena hračkami, pomůckami, hudebními nástroji i různými doplňky. Odborná literatura je umístěna v knihovně (vestavěné patro v tělocvičně) a slouží nejen kmenovým učitelkám, ale i dalším pedagogům z Prahy 3, kteří si ji chodí půjčovat. Speciální třídy jsou vybaveny velkým množstvím rozmanitého kvalitního materiálu ke hře i tvořivé činnosti (stavebnice, vkládací tvary, hry na jemnou motoriku, hudební nástroje, atd.). Kvalitní vybavení je i pro speciálně pedagogické činnosti, především k logopedii, tyflopédii, grafomotorice. V průběhu hospitací bylo materiální vybavení učitelkami nabízeno a dětmi hojně využíváno.

Ředitelka uvážlivě hospodaří se svěřenými prostředky a průběžně sleduje, jak jsou zakoupené potřeby a vybavení využívány.

Materiálně-technické podmínky jsou vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Mateřská škola pracuje podle školního vzdělávacího programu „Hrajeme si spolu“, který respektuje principy Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Pedagogové jej vytvořili již v roce 2001 a postupně jej mírně přizpůsobují aktuální situaci. Velká pozornost je v programu věnována stylu pedagogické práce, prostředkům realizace, metodám a zásadám vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami. Součástí je také historie Milíčova domu, kterou ředitelka považuje za důležitou složku charakteru mateřské školy. Na školní program navazují třídní programy, které se zatím svým pojetím v jednotlivých třídách liší. Základní stmelující prvky (stanovení režimu dne, vyhodnocování projektů apod.) učitelky při tvorbě plánů dodržují. Výchovně-vzdělávací program speciálních tříd je v souladu se specifickými cíli předškolní pedagogiky a se zaměřením na celkový rozvoj dětí s různými druhy postižení, popř. ze sociokulturně znevýhodněného a cizojazyčného prostředí.

Výchovně-vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Veškerá povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech a má velmi dobrou vypovídací hodnotu. Přehledy výchovné práce průkazně zachycují naplňování programu. Osobní dokumentace dětí s postižením obsahuje kromě předepsaných dokumentů i dotazník pro rodiče, podrobný záznamový arch s diagnostikou, individuální vzdělávací plány, zprávy z PPP, eventuálně lékařské zprávy a další důležité doklady dítěte.

Povinná dokumentace je vedena průkazným způsobem a zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrole naplňování vzdělávacího programu věnuje ředitelka výraznou pozornost. Základem jsou hodnocení vzdělávací práce, která zpracovávají učitelky průběžně po celý školní rok. Výsledky jsou předmětem diskusí a analytické práce, kterou provádějí všechny učitelky na pedagogických radách. Další složkou jsou zobecněné výstupy z hospitační činnosti ředitelky. Závěrečné hodnocení shrnuje klady a nedostatky tak, aby z něj bylo možné vycházet při dalším plánování.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu je účinný.

Organizace výchovně-vzdělávací práce je přizpůsobena potřebám dětí. Režim dne v běžných třídách umožňuje pružně upravovat rozložení jednotlivých činností, jediným limitem je střídání dětí v jídelně na svačiny i oběd. Při každé řízené činnosti si děti mohou zvolit, zda se zúčastní nebo zda budou pokračovat ve spontánních aktivitách či jen přihlížet. Velký důraz je v organizaci dne kladen na uspokojování potřeby pohybu a individuální potřeby odpočinku. Pitný režim je funkční, učitelky pravidelně dětem nápoje nabízejí. Z psychohygienického hlediska jsou činnosti ve speciálních třídách organizovány s ohledem na specifické potřeby dětí s různými typy postižení. Potřebná vyváženost spontánních a řízených činností v průběhu celého dne je optimálně zajištěna dvěma učitelkami ve třídě věkově mladších dětí. Ve třídě starších dětí vypomáhá učitelce s nejvíce problémovými dětmi asistent – mladík v náhradní vojenské službě.

Pro rodiče je vytvořen optimální informační servis ve vestibulu i v šatně. Obsahuje jak organizační, tak koncepční údaje i informace o probíhajících projektech tříd. Další informace rodiče získávají při předávání dětí a při různých akcích školy. Jako zpětnou vazbu názorů rodičů využívá ředitelka dotazníky, které pečlivě vyhodnocuje.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolní výchovy.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Během inspekce byly provedeny hospitace ve všech třídách celkem u pěti učitelek. Úplná odborná a pedagogická způsobilost měla na kvalitu vzdělávací činnosti pozitivní dopad. Kvalitní spolupráce zkušené ředitelky a studující mladé učitelky ve druhé speciální třídě má pozitivní vliv jak na děti, tak na profesní a osobnostní růst mladé perspektivní pedagožky.

Spontánní a řízené činnosti

Běžné třídy

Pro spontánní činnosti vytvořily učitelky příhodné podmínky, které byly navíc umocněny uspořádáním prostředí do zájmových koutků a dostupností většiny hraček. Učitelky nabízely dětem výtvarné činnosti, které se tematicky vztahovaly k aktuálnímu programu třídy, ale nijak děti neomezovaly ve volném výběru dalších aktivit. Hodnocení, které v průběhu či po skončení aktivit použily, nebylo vždy konkrétní či adresné. Řízené činnosti navazovaly na aktuální dění v mateřské škole (divadlo, oslava narozenin), takže byly pro děti dostatečně atraktivní.

Při přípravě spontánních a řízených aktivit vycházejí učitelky z třídních tematických plánů. Pravidelným vyhodnocováním zabezpečují využití zpětné vazby. Při vedení aktivit použily takové metody práce, které dětem umožnily uplatnění individuálních možností i volbu jiné činnosti. Většina dětí se do činností aktivně zapojila a projevila radost ze společných chvil. Při spontánních činnostech si děti volily konstruktivní i námětové hry, kreslily obrázky jako dárek k narozeninám apod. Přitom vzájemně velmi pěkně komunikovaly a dobře reagovaly i na otázky učitelek. Komunikace mezi dětmi a učitelkami při řízených činnostech nebyla vždy vyvážená. Do komunikační chvíle před divadlem zahrnula učitelka příliš mnoho témat a dětem dala poměrně málo času i prostoru pro jejich vyjádření. Naopak při společné oslavě narozenin ve vedlejší třídě byly děti učitelkami vedeny k samostatnému a kultivovanému verbálnímu projevu i k sounáležitosti při společném prožitku. Pohybové aktivity měly rozdílný charakter. U nejstarších dětí zařadila učitelka z důvodu časové tísně jen krátkou hudebně-pohybovou chvíli, která měla nižší fyziologickou náročnost a nemohla tedy plně uspokojit dětskou potřebu pohybu. Přesto mohly děti uplatnit tvořivost (při předcvičování). Cvičení smíšené třídy v tělocvičně obsahovalo všechny důležité části a dalo dětem příležitost vnímat rytmus ve spojení s vhodným pohybem. Učitelka dbala na dostatečné zahřátí, vzorné předcvičování i závěrečné uvolnění.

Spontánní činnosti v běžných třídách jsou vynikající, řízené velmi dobré.

Speciální třídy

Prolínání mezi jednotlivými činnostmi bylo plynulé, nenásilné a časově vyvážené. V průběhu hospitací bylo prostředí vždy podnětné a připravené pro všechny děti. Učitelky nabízely smysluplné činnosti rozvíjející u dětí tvořivost, fantazii a možnost seberealizace. Dle individuálních možností v dětech upevňovaly sebedůvěru a podporovaly uplatnění jejich individuálních potřeb. Učitelky respektovaly individuální tempo a potřebu hry a možnosti jejího klidného ukončení, popř. odložení na pozdější dobu. Pro aktivizaci dětí se speciálními potřebami využívaly častou motivaci a aktivní prožitkové metody. Především ve třídě starších dětí bylo motivování příkladné. Časté a konkrétní hodnocení bylo téměř vždy pozitivně zaměřeno a mělo motivační charakter. Atmosféra v obou třídách byla klidná a přátelská, založená na důvěře a partnerství. Velmi pozitivně na děti působila přítomnost mladého muže, který uspokojoval potřeby především technicky zaměřených chlapců a vytvářel příjemnou

a tvůrčí atmosféru ve třídě. Spolupráce učitelky a tohoto mladého muže je vyvážená a má velmi pozitivní vliv na děti.

Nedostatečná je speciální péče v oblasti logopedie a náprav poruch řeči. Kolektivní logopedie prováděná ve třídách nemůže dostatečně a na stejné úrovni saturovat potřeby dětí s postižením řeči jako individuální logopedická péče.

Průběh spontánních i řízených činností v obou třídách je velmi dobrý.

Průběhové výsledky výchovně vzdělávací práce

Pohybové a motorické dovednosti dětí v běžných třídách jsou velmi dobré. Výrazně nadprůměrné jsou jejich vyjadřovací a komunikační dovednosti a také úroveň představivosti a fantazie. Podobně kvalitních výsledků dosahují učitelky v oblasti hudebních a výtvarných činností. Sebeobslužné a zdvořilostní návyky odpovídají věku.

Ve speciálních třídách je úroveň pohybového rozvoje včetně jemné motoriky, stejně jako sebeobslužných dovedností rozdílná u jednotlivých dětí a souvisí s typem a mírou jejich postižení. Zdvořilostní návyky, úroveň vzájemné komunikace a vztahů stejně jako autonomního chování jsou odlišné. Úroveň jazykových a řečových dovedností je závislá na typu postižení jednotlivých dětí. U dětí s hlubokými řečovými problémy je nyní tento jejich handicap nedostatečně kompenzován vlivem absence klinické logopedky v zařízení.

Celkově jsou průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce hodnoceny jako vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení souhlasí s údaji uvedenými ve zřizovací listině.

Ředitelka školy dbá na zachování památky zakladatele zařízení pana Přemysla Pittera a s bohatou historií budovy seznamuje nejen pedagogy, ale i veřejnost. Škola má tak zcela osobitou atmosféru.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Městskou částí Praha 3 ze dne 26. června 2001
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MHMP, č.j.: SKU 3295/2003 s účinností od 1. září 2003
3. Dohoda se zřizovatelem o stanovení počtu tříd a počtu dětí ze dne 11. června 2003
4. Doklady o vzdělání všech pedagogů mateřské školy ve školním roce 2003/2004
5. Přehledy docházky dětí – pro školní rok 2003/2004
6. Přehledy výchovné práce – školní rok 2003/2004
7. Evidenční listy dětí – školní rok 2003/2004
8. Osobní dokumentace dětí s postižením včetně IVP
9. Záписy z pedagogických porad - školní rok 2003/2004
10. Rozpis služeb pedagogů pro školní rok 2003/2004
11. Organizační řád, zásady provozního řádu - školní rok 2003/2004
12. Řád školy (pro rodiče) - školní rok 2003/2004
13. Kontrolní a hospitační záznamy ředitelky školy - školní rok 2003/2004
14. Školní vzdělávací program s přílohami

15. Kritéria hodnocení pedagogů – školní rok 2003/2004
16. Třídní vzdělávací programy - školní rok 2003/2004
17. Výroční zpráva za školní rok 2002/2003
18. Přehled o dalším vzdělávání pedagogů
19. Kniha úrazů

ZÁVĚR

Personální podmínky jsou přes dílčí změny v poslední době příznivé. Kolektiv je plně kvalifikovaný pro práci s předškolními dětmi, v oblasti speciální pedagogiky si odbornost dále doplňuje. Ředitelka vytváří výborné podmínky pro sjednocení práce celého sboru i pro odborný růst každého člena.

Materiálně-technické podmínky napomáhají plnění zvoleného programu. Ředitelka školy usiluje o to, aby se všechny přednosti atypické budovy využily ve prospěch dětí. Zařízení je účelně vybavené a působí moderním dojmem.

Při výchovně vzdělávací práci vycházejí učitelky z kvalitních třídních projektů. Dbají na to, aby přizpůsobovaly svou činnost potřebám jednotlivých dětí a přitom uplatňovaly takové metody práce, které dětem umožňují aktivní podíl na sebevzdělávání. Jejich úsilí přináší pozitivní výsledky.

Od poslední inspekce v roce 1999 došlo v mateřské škole k pozitivnímu posunu v oblasti plánování, celkově si škola udržela výbornou úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Alice Bláhová	Alice Bláhová v.r.
Členka týmu	PhDr. Marie Šrámková	M. Šrámková v.r.

V Praze dne 29. dubna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. dubna 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnoticí stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Príslušný orgán státní správy krajský úřad – odbor školství	2004-05-14	01 0344/04-1005
Zřizovatel – M.č. Praha 3	2004-05-14	01 0344/04-1005

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.